ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ത്ര്യശീതിതമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ത്ര്യശീതിതമോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
തഥാനുഗൃഹ്യ ഭഗവാൻ ഗോപീനാം സ ഗുരുർഗതിഃ।
യുധിഷ്ഠിരമഥാപൃച്ഛത് സർവാംശ്ച സുഹൃദോഽവ്യയം ॥ **1** ॥

ത ഏവം ലോകനാഥേന പരിപൃഷ്ടാഃ സുസത്കൃതാഃ।
പ്രത്യൂചുർഹൃഷ്ടമനസസ്തത്പാദേക്ഷാഹതാംഹസഃ ॥ **2** ॥

കുതോഽശിവം ത്വച്ചരണാംബുജാസവം
മഹൻമനസ്തോ മുഖനിഃസൃതം ക്വചിത്।
പിബന്തി യേ കർണപുടൈരലം പ്രഭോ
ദേഹംഭൃതാം ദേഹകൃദസ്മൃതിച്ഛിദം ॥ **3** ॥

ഹിത്വാഽഽത്മധാമവിധുതാത്മകൃതത്ര്യവസ്ഥ -
മാനന്ദസമ്ലവമഖണ്ഡമകുംഠബോധം।
കാലോപസൃഷ്ടനിഗമാവന ആത്തയോഗ -
മായാകൃതിം പരമഹംസഗതിം നതാഃ സ്മ ॥ **4** ॥

ഋഷിരുവാച
ഇത്യുത്തമശ്ലോകശിഖാമണിം ജനേ -
ഷ്വഭിഷ്ടുവത്സ്വന്ധകകൗരവസ്ത്രിയഃ।

സമേത്യ ഗോവിന്ദകഥാ മിഥോഽഗൃണം -
സ്ത്രിലോകഗീതാഃ ശൃണു വർണയാമി തേ ॥ **5** ॥

ദ്രൗപദ്യുവാച
ഹേ വൈദർഭ്യച്യുതോ ഭദ്രേ ഹേ ജാംബവതി കൗസലേ।
ഹേ സത്യഭാമേ കാലിന്ദി ശൈബ്യേ രോഹിണി ലക്ഷ്മണേ ॥ **6** ॥

ഹേ കൃഷ്ണപത്ന്യ ഏതന്നോ ബ്രൂത വോ ഭഗവാൻ സ്വയം।
ഉപയേമേ യഥാ ലോകമനുകുർവൻ സ്വമായയാ ॥ **7** ॥

രുക്മിണ്യുവാച
ചൈദ്യായ മാർപയിതുമുദ്യതകാർമുകേഷു
രാജസ്വജേയഭടശേഖരിതാംഘ്രിരേണുഃ।
നിൻയേ മൃഗേന്ദ്ര ഇവ ഭാഗമജാവിയൂഥാത്
തച്ഛ്രീനികേതചരണോഽസ്തു മമാർചനായ ॥ **8** ॥

സത്യഭാമോവാച
യോ മേ സനാഭിവധതപ്തഹൃദാ തതേന
ലിപ്താഭിശാപമപമാർഷ്ടുമുപാജഹാര।
ജിത്വർക്ഷരാജമഥ രത്നമദാത് സ തേന
ഭീതഃ പിതാദിശത മാം പ്രഭവേഽപി ദത്താം ॥ **9** ॥

ജാംബവത്യുവാച
പ്രാജ്ഞായ ദേഹകൃദമും നിജനാഥദേവം
സീതാപതിം ത്രിണവഹാൻയമുനാഭ്യയുധ്യത്।
ജ്ഞാത്വാ പരീക്ഷിത ഉപാഹരദർഹണം മാം
പാദൗ പ്രഗൃഹ്യ മണിനാഹമമുഷ്യ ദാസീ ॥ **10** ॥

കാലിന്ദ്യുവാച
തപശ്ചരന്തീമാജ്ഞായ സ്വപാദസ്പർശനാശയാ।
സഖ്യോപേത്യാഗ്രഹീത് പാണിം യോഽഹം തദ്ഗൃഹമാർജനീ ॥ **11** ॥

മിത്രവിന്ദോവാച
യോ മാം സ്വയംവര ഉപേത്യ വിജിത്യ ഭൂപാൻ
നിൻയേ ശ്വയൂഥഗമിവാത്മബലിം ദ്വിപാരിഃ।
ഭ്രാത്രംശ്ച മേഽപകുരുതഃ സ്വപുരം ശ്രിയൗക -
സ്തസ്യാസ്തു മേഽനുഭവമംഘ്ര്യവനേജനത്വം ॥ **12** ॥

സത്യോവാച
സപ്തോക്ഷണോഽതിബലവീർയസുതീക്ഷ്ണശൃംഗാൻ
പിത്രാ കൃതാൻ ക്ഷിതിപവീർയപരീക്ഷണായ।
താൻ വീരദുർമദഹനസ്തരസാ നിഗൃഹ്യ
ക്രീഡൻ ബബന്ധ ഹ യഥാ ശിശവോഽജതോകാൻ ॥ **13** ॥

യ ഇത്ഥം വീർയശുൽകാം മാം ദാസീഭിശ്ചതുരംഗിണീം।
പഥി നിർജിത്യ രാജൻയാൻ നിൻയേ തദ്ദാസ്യമസ്തു മേ ॥ **14** ॥

ഭദ്രോവാച
പിതാ മേ മാതുലേയായ
സ്വയമാഹൂയ ദത്തവാൻ।
കൃഷ്ണേ കൃഷ്ണായ തച്ചിത്താ -
മക്ഷൗഹിണ്യാ സഖീജനൈഃ ॥ **15** ॥

അസ്യ മേ പാദസംസ്പർശോ ഭവേജ്ജൻമനി ജൻമനി।
കർമഭിർഭ്രാമ്യമാണായാ യേന തച്ഛ്രേയ ആത്മനഃ ॥ **16** ॥

ലക്ഷ്മണോവാച
മമാപി രാജ്ഞ്യച്യുതജന്മകർമ
ശ്രുത്വാ മുഹുർനാരദഗീതമാസ ഹ।
ചിത്തം മുകുന്ദേ കില പദ്മഹസ്തയാ
വൃതഃ സുസമ്മൃശ്യ വിഹായ ലോകപാൻ ॥ **17** ॥

ജ്ഞാത്വാ മമ മതം സാധ്വി പിതാ ദുഹിതൃവത്സലഃ।
ബൃഹത്സേന ഇതി ഖ്യാതസ്തത്രോപായമചീകരത് ॥ **18** ॥

യഥാ സ്വയംവരേ രാജ്ഞി മത്സ്യഃ പാർഥേപ്സയാ കൃതഃ।
അയം തു ബഹിരാച്ഛന്നോ ദൃശ്യതേ സ ജലേ പരം ॥ **19** ॥

ശ്രുത്വൈതത് സർവതോ ഭൂപാ
ആയയുർമത്പിതുഃ പുരം।
സർവാസ്ത്രശസ്ത്രതത്ത്വജ്ഞാഃ
സോപാധ്യായാഃ സഹസ്രശഃ ॥ **20** ॥

പിത്രാ സമ്പൂജിതാഃ സർവേ യഥാവീർയം യഥാവയഃ।
ആദദുഃ സശരം ചാപം വേദ്ധും പർഷദി മദ്ധിയഃ ॥ **21** ॥

ആദായ വ്യസൃജൻ കേചിത് സജ്യം കർതുമനീശ്വരാഃ।
ആകോടി ജ്യാം സമുത്കൃഷ്യ പേതുരേകേഽമുനാ ഹതാഃ ॥ **22** ॥

സജ്യം കൃത്വാ പരേ വീരാ മാഗധാംബഷ്ഠചേദിപാഃ।
ഭീമോ ദുർയോധനഃ കർണോ നാവിന്ദംസ്തദവസ്ഥിതിം ॥ **23** ॥

മത്സ്യാഭാസം ജലേ വീക്ഷ്യ
ജ്ഞാത്വാ ച തദവസ്ഥിതിം।
പാർഥോ യത്തോഽസൃജദ് ബാണം
നാച്ഛിനത് പസ്പൃശേ പരം ॥ **24** ॥

രാജൻയേഷു നിവൃത്തേഷു ഭഗ്നമാനേഷു മാനിഷു।
ഭഗവാൻ ധനുരാദായ സജ്യം കൃത്വാഥ ലീലയാ ॥ **25** ॥

തസ്മിൻ സന്ധായ വിശിഖം മത്സ്യം വീക്ഷ്യ സകൃജ്ജലേ।
ക്ഷിത്ത്വേഷുണാപാതയത്തം സൂര്യേ ചാഭിജിതി സ്ഥിതേ ॥ **26** ॥

ദിവി ദുന്ദുഭയോ നേദുർജയശബ്ദയുതാ ഭുവി।
ദേവാശ്ച കുസുമാസാരാൻ മുമുചുർഹർഷവിഹ്വലാഃ ॥ **27** ॥

തദ് രംഗമാവിശമഹം കലനൂപുരാഭ്യാം
പദ്ഭ്യാം പ്രഗൃഹ്യ കനകോജ്ജ്വലരത്നമാലാം।
നൂത്നേ നിവീയ പരിധായ ച കൗശികാഗ്ര്യേ
സവ്രീഡഹാസവദനാ കബരീധൃതസ്രക് ॥ **28** ॥

ഉന്നീയ വക്ത്രമുരുകുന്തലകുണ്ഡലത്വി -
ഡ്ഗണ്ഡസ്ഥലം ശിശിരഹാസകടാക്ഷമോക്ഷൈഃ।
രാജ്ഞോ നിരീക്ഷ്യ പരിതഃ ശനകൈർമുരാരേ -
രംസേഽനുരക്തഹൃദയാ നിദധേ സ്വമാലാം ॥ **29** ॥

താവൻമൃദംഗപടഹാഃ ശംഖഭേർയാനകാദയഃ।
നിനേദുർനടനർത്തക്യോ നന്യതുർഗായകാ ജഗുഃ ॥ **30** ॥

ഏവം വൃതേ ഭഗവതി മയേശേ നൃപയൂഥപാഃ।
ന സേഹിരേ യാജ്ഞസേനി സ്പർധന്തോ ഹ്യച്യുയാതുരാഃ ॥ **31** ॥

മാം താവദ് രഥമാരോപ്യ ഹയരത്നചതുഷ്ടയം।
ശാർംഗമുദ്യമ്യ സന്നദ്ധസ്തസ്ഥാവാജൗ ചതുർഭുജഃ ॥ **32** ॥

ദാരുകശ്ചോദയാമാസ കാഞ്ചനോപസ്കരം രഥം।
മിഷതാം ഭൂഭുജാം രാജ്ഞി മൃഗാണാം മൃഗരാഡിവ ॥ **33** ॥

ത്യേന്വവസജ്ജന്ത രാജന്യാ നിഷേദ്ധും പഥി കേചന।
സംയത്താ ഉദ്ധൃതേഷ്വാസാ ഗ്രാമസിംഹാ യഥാ ഹരിം ॥ **34** ॥

തേ ശാര്ംഗച്യുതബാണൗഘൈഃ
കൃത്തബാഹ്വംഘ്രികന്ധരാഃ।
നിപേതുഃ പ്രധനേ കേചി -
ദേകേ സന്ത്യജ്യ ദുദ്രുവുഃ ॥ **35** ॥

തതഃ പുരീം യദുപതിരത്യലങ്കൃതാം
രവിച്ഛദധ്വജപടചിത്രതോരണാം।
കുശസ്ഥലീം ദിവി ഭുവി ചാഭിസംസ്തുതാം
സമാവിശത്തരണിരിവ സ്വകേതനം ॥ **36** ॥

പിതാ മേ പൂജയാമാസ സുഹൃത്സംബന്ധിബാന്ധവാൻ।
മഹാർഹവാസോഽലങ്കാരൈഃ ശയ്യാസനപരിച്ഛദൈഃ ॥ **37** ॥

ദാസീഭിഃ സർവസമ്പദ്ഭിർഭടേഭരഥവാജിഭിഃ।
ആയുധാനി മഹാർഹാണി ദദൗ പൂർണസ്യ ഭക്തിതഃ ॥ **38** ॥

ആത്മാരാമസ്യ തസ്യേമാ വയം വൈ ഗൃഹദാസികാഃ।
സർവസംഗനിവൃത്ത്യാദ്ധാ തപസാ ച ബഭൂവിമ ॥ **39** ॥

മഹിഷ്യ ഊചുഃ
ഭൗമം നിഹത്യ സഗണം യുധി തേന രുദ്ധാ
ജ്ഞാത്വാഥ നഃ ക്ഷിതിജയേ ജിതരാജകന്യാഃ।
നിർമുച്യ സംസൃതിവിമോക്ഷമനുസ്മരന്തീഃ
പാദാംബുജം പരിണിനായ യ ആപ്തകാമഃ ॥ **40** ॥

ന വയം സാധ്വി സാമ്രാജ്യം സ്വാരാജ്യം ഭൗജ്യമപ്യുത।
വൈരാജ്യം പാരമേഷ്ഠ്യം ച ആനന്ത്യം വാ ഹരേഃ പദം ॥ **41** ॥

കാമയാമഹ ഏതസ്യ ശ്രീമത്പാദരജഃ ശ്രിയഃ।
കുചകുങ്കുമഗന്ധാഢ്യം മൂർധ്നാ വോഢും ഗദാഭൃതഃ ॥ **42** ॥

വ്രജസ്ത്രിയോ യദ് വാംഛന്തി പുലിന്ദ്യസ്തൃണവീരുധഃ।
ഗാവശ്ചാരയതോ ഗോപാഃ പാദസ്പർശം മഹാത്മനഃ ॥ **43** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ ഉത്തരാർധേ ത്ര്യശീതിതമോഽധ്യായഃ ॥